

Käyttöturvallisuustiedote

LAMARDOR FS 400

Versio 1,0

Muutettu viimeksi : 09.12.2009

Sivu 1 / 5

1. Aineen tai valmisteen ja yhtiön tai yrityksen tunnistetiedot

Kemikaalin tunnistustiedot

Kauppanimi: LAMARDOR FS 400
 Tunnuskoodi (UVP): 06360211
 Käyttötarkoitus: Siemenviljojen peittäusaine
 Toimialakoodi: AO11 Kasvinviljely; puutarhatalous
 Käyttötarkoituskoodi: 38 Kasvinsuojeluaineet

Edustaja Suomessa: Bayer Oy Puhelin : 020 785 21
 CropScience Telefax: 020 785 8213
 Keilaranta 12
 02151 Espoo

Y-tunnus: 1053562-3
 Häätöpuhelinnumero: Myrkytystietokeskus Puhelin: 09-471 977
 Häätäkeskus: 112

Vastuullinen osasto: Sähköposti: MSDS.Nordic@bayercropscience.com

2. Vaaran yksilöinti

Henkilö ja ympäristöriskien torjunta

Ihokosketus voi aiheuttaa herkistymistä. Myrkyllistä vesiliöille, voi aiheuttaa pitkäaikaisia haittavaikutuksia vesiympäristössä. Voi olla vaarallista sikiölle.

Säilytettävä lasten ulottumattomissa. Ei saa säilyttää yhdessä elintarvikkeiden eikä eläinravinnon kanssa.

Käytettävä sopivaa suojavaatetusta ja suojakäsineitä. Ei saa tyhjentää viemäriin.

Tämä aine ja sen pakkaus on hävitettävä turvallisesti. Käytettävä sopivaa säilytystapaa ympäristön likaantumisen ehkäisemiseksi.

3. Koostumus ja/tai ainesosia koskevat tiedot

Tehoaineet ja formulaatio:

Juokseva peittäustiiviste (FS)

protiokonatsoli 250 g/l (CAS-nro 178928-70-6)

tebukonatsoli 150 g/l (CAS-nro 107534-96-3)

Vaaraa aiheuttavat ainesosat

Kemiallinen nimi	Cas.no/EINECS-No.	Symbolit	R-lausekkeet	Pitoisuus (%)
Protiokonatsoli	178928-70-6	N	R51/53	21,01
Tebukonatsoli	107534-96-3	Xn, N	R22, R51/53, R63,	12,61
Polyaryylifenyylietteri-sulfaatin ammoniumsuola	119432-41-6	Xi	R36, 52/53	< 4,00

R- lausekkeiden täydelliset selitykset ks. kohta 16

4. Ensiaputoimenpiteet

Hengitys: Siirrä henkilö raittiiseen ilmaan ja aseta lepoasentoon. Ota yhteys lääkäriin välittömästi.

Iho: Pese iho välittömästi saippualla ja runsaalla vedellä.

Käyttöturvallisuustiedote

LAMARDOR FS 400

Versio 1,0

Muutettu viimeksi : 09.12.2009

Sivu 2/ 5

Roiskeet silmiin:	Huuhtelee huolellisesti runsaalla vedellä vähintään 15 minuutin ajan. Jos on piilolinssit, poista ne viiden minuutin huuhtelun jälkeen ja jatka sitten huuhtelua. Jos edelleen tuntuu ärsytystä, ota yhteys lääkäriin.
Nieleminen:	Ei saa oksennuttaa. Ota yhteyttä lääkäriin välittömästi. Pese suu huolellisesti vedellä.
Tietoa lääkärille tai muille ensiapua antaville ammattihenkilöille:	Hoitotoimenpiteet oireiden mukaisesti. Vatsanhuuhtelua ei normaalisti tarvita. Jos tuotetta on nieltä enemmän kuin suullinen, voidaan potilaalle antaa hoitona aktiivihäiltä ja natriumsulfaattia.

5. Palontorjuntatoimenpiteet

Sopivat sammutusaineet:	Vesisuihku, hiilidioksidi (CO ₂), sammutusvahto tai hiekka. Kerää sammutusaine äläkä päästä sitä viemäriin, vesistöihin tai pohjavesiin.
Eriyiset altistumisvaarat tulipalossa:	Vetysyanidi, hiilimonoksidi (CO), typen oksidit (NO _x), suolahappo (HCl), rikin oksidit.
Eriyiset suojaimet tulipaloa varten:	Tulipalon tai räjähdysten tapahtuessa ei saa hengittää savukaasuja. Käytettävä kaasutiiviitä paineilmahengityslaitteita.

6. Ohjeet onnettomuspäästöjen varalta

Ohjeet henkilövahinkojen estämisestä:	Vältettävä aineen ja saastuneiden materiaalien koskettelua. Käytettävä suojavarustusta.
Ohjeet ympäristövahinkojen estämisestä:	Pidä ihmiset ja eläimet poissa saastuneelta alueelta. Ei saa päästää viemäriin eikä pinta- tai pohjaveteen. Jos ainetta pääsee viemäriin, ilmoita välittömästi viemäröinnistä vastaavalle yhtiölle. Jos ainetta pääsee vesistöihin tai pohjaveteen, ilmoita ympäristöviranomaisille välittömästi (häätänumeroon 112).
Puhdistusohjeet:	Puhdistakaa saastuneet lattiat ja pinnat perusteellisesti ottaen huomioon ympäristömääräykset. Levitä saastuneelle alueelle imeytysainetta (hiekkaa, silikageeli, maata tai imeytysturvetta). Siivoa saastuneet paikat ja noudata ympäristömääräyksiä. Pakkaa imeytysaine erillisiin suljettuihin pakkauksiin ja toimita ongelmajätelaitokselle.
Muita ohjeita:	Henkilökohtaiset suojaimet, katso kohta 8. Jätteiden käsittely, katso kohta 13.

7. Käsittely ja varastointi

Käsittely:	Käsittele ainetta ainoastaan sille tarkoitettulla alueella ja varmista kunnollinen tuuletus. Pidä erillään kuumista pinnoista ja sytytyslähteistä.
Varastointi:	Varastoi paikassa, johon pääsy vain luvallisilla henkilöillä. Pidä pakkaukset suljettuina, viileässä hyvin tuuletetussa varastossa. Varastointilämpötila -20–40 °C. Säilytettävä erillään elintarvikkeista ja rehuista.

8. Altistumisen ehkäiseminen ja henkilökohtaiset suojaimet

Altistumisen ehkäiseminen

Työperäisen altistuksen torjunta:	Normaaleissa käsittelyolosuhteissa noudata etiketin ja/tai tuote-esitteen ohjeita. Muissa tapauksissa noudata seuraavia suosituksia.
Hengityksensuojaus:	Jos kaasuja, höyryjä tai pölyä esiintyy, käytä hengityssuojainta (EN149FFP2 tai EN140P2). Noudata suojaimeen valmistajan ohjeita.
Käsiensuojaus:	Käytä kemikaalikestäviä suojakäsineitä (esim. CE-merkityt nitrilikumikäsineet, vähimmäispaksuus 0,40 mm). Pese jos käsineet likaantuvat. Hävitä, jos likaantuvat sisäpuolelta, rikkoutuvat tai ei voida puhdistaa ulkopuolelta. Kädet on pestävä aina ennen syöntiä, juontia, tupakointia tai WC-käyntiä.
Silmiensuojaus:	Kasvosuojain tai tiiviisti asettuvat suojalasit (esim. EN166)
Ihonsuojaus:	Päähine, suojapuku (tyyppi 3 nestetiivis) ja kumisaappaat.

Käyttöturvallisuustiedote

LAMARDOR FS 400

Versio 1,0

Muutettu viimeksi : 09.12.2009

Sivu 3/ 5

Ympäristöaltistuksen ehkäiseminen:	Älä saastuta vesiä tuotteella tai sen pakkauksella. Vesieliövaikutusten vuoksi siemeniä peitattaessa, valmisteella käsiteltyjä siemeniä kylvettäessä sekä työvälineitä puhdistettaessa on varmistauduttava, ettei valmistetta joudu vesistöön tai viemäriverkostoon.
	Kasvinsuojeluaine on linnuille ja nisäkkäille haitallista, minkä vuoksi valmisteella peitatut siemenet tulee kylvettäessä huolellisesti peittää maahan. Ylijääneitä siemeniä ei saa säilyttää lintujen tai nisäkkäiden ulottuvilla.
	Ympäristöön vahingossa levinnyt tuote on poistettava lintujen ja luonnonvaraisten nisäkkäiden suojelemiseksi.
	Ylijäänyt, käyttökeltoton kasvinsuojeluaine viedään ongelmajätteen keräyspisteeseen ja tyhjat, huuhdellut myyntipakkaukset yleiselle kaatopaikalle.

9. Fysikaaliset ja kemialliset ominaisuudet

Yleiset tiedot (olomuoto, väri, haju): Jähmeä neste, punainen, heikko, ominainen,

Terveysten, turvallisuuden ja ympäristön kannalta tärkeät tiedot

Leimahduspiste: >100 °C
 Syttymislämpötila: 475 °C

Räjähdysominaisuudet

Suhteellinen tiheys: n. 1,19 g/cm³ (20°C)
 Räjähdysherkkyys: Ei räjähtävää.

Liukoisuus

Vesiliukoisuus: Sekoittuva

10. Stabiilisuus ja reaktiivisuus

Vaaralliset hajoamistuotteet: Ei vaarallisia hajoamistuotteita, jos varastoidaan ja käsitellään oikeissa olosuhteissa.

11. Terveysvaikutuksiin liittyvät tiedot

Välitön myrkyllisyys

LD₅₀/suun kautta/rotta: ≥5000 mg/kg
 LD₅₀/ihon kautta/rotta: > 4000 mg/kg
 LC₅₀/hengitysteitse/4 h/rotta: > 2,233 mg/l

Ärsyttävyyys: Ei ärsytä silmiä eikä ihoa (kani)

syövyttävyyys:

Herkistyminen:

Herkistävä (marsu) (OECD testi 406, Buehlerin testi)

12. Tiedot kemikaalin vaarallisuudesta ympäristölle

Ekotoksisuus

Käyttöturvallisuustiedote

LAMARDOR FS 400

Versio 1,0

Muutettu viimeksi : 09.12.2009

Sivu 4/ 5

Myrkyllisyys vesieliöille: LC50/96h/kirjolohi (Oncorhynchus mykiss) 4,4 mg/l (tebukonatsoli)
 LC50/96h/kirjolohi (Oncorhynchus mykiss) 1,83 mg/l (protiokonatsoli)
 LC50/48h/vesikirppu (Daphnia magna) 2,79 mg/l (tebukonatsoli)
 LC50/48h/vesikirppu (Daphnia magna) 1,3 mg/l (protiokonatsoli)
 EC50/72h/levä (Pseudokirchneriella subcapitata) 3,8 mg/l (tebukonatsoli)
 EC50/72h/levä (Pseudokirchneriella subcapitata) 2,18 mg/l (protiokonatsoli)

Liikkuvuus: -

Pysyvyys ja hajoavuus

Biologinen hajoavuus: -

13. Jätteiden käsittely

Ylijäänyt, käyttökeltoton kasvinsuojeluaine viedään ongelmajätteen keräyspisteeseen ja tyhjät, huuhdellut myyntipakkaukset yleiselle kaatopaikalle. Älä saastuta vesiä tuotteella tai sen pakkauksella.
 Jättekoodi: 020108; maatalouskemikaalien jätteet, jotka sisältävät vaarallisia aineita.

14. Kuljetustiedot

YK-numero: 3082
 Pakkausryhmä: III

Maakuljetukset

Kuljetusluokka: 9
 Vaaran tunnusnumero: 90
 Rahtikirjan mukainen nimitys: Ympäristölle vaarallinen aine, neste N.O.S. (tebukonatsoli, protiokonatsoli)

Merikuljetukset

IMDG-luokka: 9
 Oikea tekninen nimi: Environmentally hazardous substance, liquid, N.O.S. (tebuconazole, prothioconazole solution)

Pakkausryhmä: III
 Merta saastuttava aine: Yes

Ilmakuljetukset

ICAO/IATA-luokka: 9
 Oikea tekninen nimi: Environmentally hazardous substance, liquid, N.O.S. (tebuconazole, prothioconazole solution)

15. Kemikaaleja koskevat määräykset

Varoitusetiketin tietoja

Tuote on luokiteltu ja merkitty direktiivin 1999/45/EC tai kansallisten määräysten mukaisesti.

Valmisteen varoitusmerkin kirjaintunnus ja varoitusmerkin nimi

Xn, Haitallinen
 N, Ympäristölle vaarallinen

Varoitusetikettiin merkittävien ainesosien nimet

Protiokonatsoli
 Tebukonatsoli

Käyttöturvallisuustiedote

LAMARDOR FS 400

Versio 1,0

Muutettu viimeksi : 09.12.2009

Sivu 5/ 5

R-lausekkeet

R43

R51/53

R63

Ihokosketus voi aiheuttaa herkistymistä.

Myrkyllistä vesieliölle , voi aiheuttaa pitkäaikaisia vaikutuksia vesiympäristössä.

Voi olla vaarallista sikiölle.

S-lausekkeet

S2

S13

S29

S36/37

Säilytettävä lasten ulottumattomissa.

Ei saa säilyttää yhdessä elintarvikkeiden eikä eläinravinnon kanssa.

Ei saa tyhjentää viemäriin.

Käytettävä sopivaa suojavaatetusta ja suojakäsineitä.

Kansalliset määräykset

Valmiste kuuluu torjunta-ainelainsäädännön piiriin

16. Muut tiedot

Luettelo kemikaalia koskevista R-lausekkeista

R22

R36

R51/53

R52/53

R63

Terveydelle haitallista nieltynä.

Ärsyttää silmiä.

Myrkyllistä vesieliölle , voi aiheuttaa pitkäaikaisia vaikutuksia vesiympäristössä

Haitallista vesieliölle, voi aiheuttaa pitkäaikaisia haittavaikutuksia vesiympäristössä.

Voi olla vaarallista sikiölle.

Vesistörajoitus

Vesieliövaikutusten vuoksi siemeniä peitattaessa, valmisteella käsitellyjä siemeniä kylvettäessä sekä työvälineitä puhdistettaessa on varmistauduttava, ettei valmistetta joudu vesistöön tai viemäriverkostoon

Eliörajoitus

Kasvinsuojeluaine on linnuille ja nisäkkäille haitallista, minkä vuoksi valmisteella peitatut siemenet tulee kylvettäessä huolellisesti peittää maahan. Ylijääneitä siemeniä ei saa säilyttää lintujen tai nisäkkäiden ulottuvilla. Ympäristöön vahingossa levinnyt tuote on poistettava lintujen ja luonnonvaraisten nisäkkäiden suojelemiseksi
Annetut tiedot ovat ainoastaan ohjeellisia turvallista käsittelyä, käyttöä, työstöä, varastointia, kuljetusta, jätteidenkäsittelyä ja päästöjä varten, eikä niitä saa käsittää takuiksi tai laatuspesifikaatioksi. Tämän käyttöturvallisuustiedotteen tiedot ovat parhaan tietämyksemme mukaan oikeita laatimispäivänä.

Lisätiedot

Käytetyt tietolähteet

Säädökset, tietokannat, kirjallisuus, omat tutkimukset. Valmistajan tekemä käyttöturvallisuustiedote 27.11.2008